

Scurtă analiză a culturii de securitate din perspectiva societății postmoderne

A short analysis of security culture from the perspective of postmodern society

Drd. Vladimir MILOȘEVICI*

*Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea din București, România
e-mail: milosevicvladimir@gmail.com

Abstract

Acest articol explorează noi dimensiuni ale securității în contextul postmodernității. Articolul evidențiază influența postmodernismului și a postmodernității asupra culturii de securitate și prezintă măsurile necesare diminuării riscurilor asociate acestei paradigme. Într-o societate caracterizată de pluralitate, relativism și diversitate, cultura de securitate trebuie să evolueze pentru a aborda noile provocări digitale. Se prezintă modul în care conceptul de relativizare a adevărului din perspectiva postmodernismului poate afecta abordarea securității, subliniind atât beneficiile, cât și provocările. De asemenea, se examinează impactul globalizării și digitalizării asupra securității, evidențiindu-se necesitatea cooperării internaționale și a strategiilor interdisciplinare. Articolul subliniază că promovarea educării digitale, creșterea nivelului de conștientizare, dezvoltarea colaborării și implementarea tehnologiei sunt cruciale în formarea unei culturi de securitate adaptabile și eficiente în fața provocărilor postmodernității.

This article explores new dimensions of security in the context of postmodernity. The article highlights the influence of postmodernism and postmodernity on security culture and presents necessary measures to mitigate the risks associated with this paradigm. In a society characterized by plurality, relativism, and diversity, security culture must evolve to address new digital challenges. It presents how the concept of the relativization of truth from the perspective of postmodernism can affect the approach to security, highlighting both benefits and challenges. It also examines the impact of globalization and digitization on security, highlighting the need for international cooperation and interdisciplinary strategies. The article emphasizes that promoting digital education, raising awareness, developing collaboration, and implementing technology are crucial in building an adaptable and effective security culture in the face of the challenges of postmodernity.

Cuvinte-cheie:

cultură de securitate; postmodernism; postmodernitate; relativizarea adevărului; diversitate; cooperare internațională; educație digitală; culturi strategice.

Keywords:

security culture; postmodernism; postmodernity; relativization of truth; diversity; international cooperation; digital education; strategic cultures.

Studiile și cercetările actuale privind analiza culturii de securitate, din perspectiva societății postmoderne pun în evidență noi dimensiuni, axându-se, în principal, pe dimensiunea identitară, pe dimensiunile discursului și ale narației, acceptând, în același timp, alături de studii și analize mai vechi, prevalența importanței actorilor nonstatali „*de la indivizi, grupuri etnice și/sau religioase până la blocuri regionale, organizații nonguvernamentale, inclusiv corporații multinaționale, securitatea indivizilor, fiind considerată net superioară ca importanță față de cea a statului.*” (Sarcinschi 2005, 11)

Este, de asemenea, evident faptul că societatea postmodernă se confruntă cu o serie de provocări complexe și fluctuante, iar una dintre cele mai importante este reprezentată de fenomenul dezinformării și amenințărilor virtuale. În acest context, *cultura de securitate* (Administrația Prezidențială 2020) joacă un rol crucial în protejarea individului și a comunității împotriva manipulării informației și riscurilor digitale. Din perspectivă sociologică, analizarea culturii de securitate în cadrul societății postmoderne devine esențială pentru a înțelege modul în care indivizii și colectivitățile se adaptează și se raportează la noile provocări digitale.

Tehnologiile digitale și platformele de social media au schimbat paradigma comunicării, oferind oportunități imense pentru conectare și acces la informație. Cu toate acestea, evoluția tehnologică a adus și riscuri semnificative, cum ar fi proliferarea dezinformării și a fake news-urilor.

Unul dintre aspectele definitorii ale *culturii de securitate*¹ în societatea postmodernă este creșterea gradului de conștientizare a amenințărilor virtuale și a importanței protejării datelor personale. Oamenii sunt tot mai conștienți de vulnerabilitatea lor în mediul online și de impactul negativ pe care dezinformarea și manipularea informației îl pot avea asupra alegerilor și comportamentelor lor. Astfel, cultura de securitate încurajează dezvoltarea de strategii și competențe pentru a evalua critic informația și pentru a identifica sursele nesigure.

Studii și cercetări recente² au pus în evidență faptul că societatea postmodernă se caracterizează printr-o diversitate crescută și printr-o varietate de perspective asupra realității. Acest pluralism aduce cu sine o provocare suplimentară în ceea ce privește gestionarea informațiilor și a surselor de încredere. Cultura de securitate, în acest context, își propune să promoveze alfabetizarea digitală și media, oferind individului instrumentele necesare navigării în mod responsabil prin marea de informații disponibile pe internet. Totodată, cultura de securitate în societatea postmodernă este strâns legată de noțiunea de responsabilitate colectivă. Într-o lume interconectată, acțiunile și alegerile individuale pot avea un impact semnificativ asupra

¹ „Componentă a culturii organizaționale, cultura de securitate reprezintă valorile, normele, atitudinile, cunoștințele și acțiunile asumate și împărtășite de membrii organizației privind siguranța mediului intern și extern.” <http://www.ares.ro/despre-organizatia-ares/cultura-de-securitate/>

² Studiile oferă perspective teoretice și analize complexe asupra schimbărilor societale și culturale, produse în epoca postmodernă și modul în care acestea afectează maniera în care indivizii și comunitățile percep și gestionează securitatea informațională.

celorlalți. Astfel, promovarea unei culturi de securitate implică și un apel la implicare și solidaritate din partea tuturor membrilor societății, pentru a proteja și a sprijini comunitatea în ansamblu.

Astfel, într-o primă și parțială concluzie, dezvoltarea culturii de securitate în societatea postmodernă este o componentă esențială și necesară pentru a putea face față provocărilor digitale din ce în ce mai complexe. Conștientizarea riscurilor și dezvoltarea competențelor pentru a naviga în mod responsabil prin mediul online sunt fundamentale pentru protejarea individului și a comunității, iar adaptarea și consolidarea culturii de securitate reprezintă un proces continuu și necesar pentru o societate rezilientă în fața dezinformării și a amenințărilor virtuale. Prin promovarea valorilor de responsabilitate, solidaritate și alfabetizare digitală, societatea postmodernă poate construi un fundament solid pentru securitatea informațională și pentru protejarea intereselor și valorilor sale fundamentale.

1. Delimitări de natură conceptuală

Se observă atât în mediile comune, cât și în cele academice folosirea greșită a noțiunilor de postmodernism și postmodernitate. Precizez că acestea sunt două concepte care se referă la aspecte distincte ale culturii, filozofiei și societății. În rândurile următoare, voi încerca să delimitez și să analizez aceste două noțiuni:

Postmodernismul³ (Harvey 1991, 182-184) este o mișcare intelectuală și culturală care a apărut în secolul al XX-lea și care continuă să influențeze gândirea și arta contemporană. Acesta reprezintă o respingere a valorilor și principiilor modernității și a gândirii lineare și raționale. Caracteristicile postmodernismului includ:

- *Pluralitatea și relativismul*: Postmodernismul respinge ideea unei singure mari narative sau a unei realități absolute și stabile. În schimb, promovează pluralitatea de perspective și recunoaște că adevărul și cunoașterea pot fi relative, dependente de context și de interpretare.
- *Fragmentarea și eclecticismul*: Postmodernismul se caracterizează prin împrumutul și combinarea diferitelor stiluri, genuri și tehnici artistice, filozofice și culturale. Nu există un set definit de norme sau valori, ci o abordare eclectică și deschisă.
- *Ironia și autoreflexivitatea*: Postmodernismul utilizează adesea ironia și autoreflexivitatea pentru a critica și a demonta discursurile și convențiile culturale și sociale.

³ Postmodernismul este un curent intelectual care respinge premisele moderne ale certitudinii obiective, ale universalității și ale metanarațiunilor, susținând, în schimb, relativismul, fragmentarea, intertextualitatea și diversitatea culturală. Postmodernismul explorează critica față de marile structuri de putere și față de normele convenționale, adoptând adesea o atitudine ironică și jocul în modul în care se raportează la cunoaștere, realitate și expresie artistică. Este important să înțelegem că postmodernismul nu este o teorie sau o paradigmă unitară, ci mai degrabă o colecție de perspective, concepte și atitudini care pot varia, în funcție de domeniul cultural sau intelectual în care sunt aplicate. Definiția și interpretarea postmodernismului pot diferi, în funcție de autorul sau cercetătorul care îl abordează, dar în esență, acesta reprezintă o explorare critică a cadrului modern și a conceptelor convenționale de adevăr, identitate și cunoaștere.

⁴ Postmodernitatea este un concept complex și adesea controversat în domeniul filozofiei, culturii și sociologiei. Definiția exactă poate varia în funcție de perspectivele și teoriile fiecărui cercetător. Într-o definiție generală, postmodernitatea se referă la o perioadă sau la un stadiu cultural și filozofic care urmează modernitatea. Acest termen este folosit pentru a descrie schimbările profunde în gândirea, valorile și structurile sociale care au avut loc după perioada modernă.

Postmodernitatea⁴ este o stare sau o perioadă istorică, caracterizată de predominanța valorilor, culturii și modului de viață specifice *postmodernismului*. Acest termen se referă la societatea și cultura postmodernă, care sunt influențate de principiile și caracteristicile postmodernismului (Giddens 2000). Caracteristicile unei societăți postmoderne includ:

- *Deschiderea către diversitate*: În societatea postmodernă, diversitatea culturală, etnică, religioasă și sexuală este recunoscută și valorizată.
- *Globalizarea și digitalizarea*: societatea postmodernă este marcată de globalizare, facilitată de tehnologia digitală, care permite o comunicare rapidă și o accesibilitate la nivel mondial la informații și cultură.
- *Fragmentarea identităților*: În societatea postmodernă, identitățile individuale și colective sunt mai fluide și mai complexe. Oamenii își construiesc identitatea dintr-o varietate de aspecte culturale și sociale.
- *Înclinație exagerată pentru noutate și consum*: Postmodernitatea este caracterizată de un consum excesiv și de o căutare a noutății, adesea în detrimentul valorilor tradiționale sau stabile.

În concluzie, *postmodernismul* reprezintă mișcarea intelectuală și culturală, în timp ce *postmodernitatea* se referă la starea sau perioada istorică specifică, influențată de principiile și caracteristicile postmodernismului. De asemenea, *postmodernitatea* se remarcă prin pluralitate, relativism, deschidere către diversitate și globalizare, cu implicații în diferite domenii, inclusiv în cultura de securitate și în modul în care indivizii percep și abordează fenomenul dezinformării prin social media (Jameson 2021).

Cultura de securitate a cunoscut o evoluție continuă, dar, în principiu, elementele ei au rămas aceleași. Astfel, cultura de securitate ar reprezenta „ansamblul de norme, valori și practici colective care încadrează percepțiile și acțiunile actorilor din sfera securității. Aceasta determină ce este considerat a fi o amenințare, cum trebuie evaluate riscurile și cum trebuie concepute și implementate răspunsurile la aceste amenințări.” (Buzan, Waeber și De Wilde 1998) Pentru cei mai mulți cercetători și specialiști ai domeniului, cultura de securitate se referă la „setul de valori, împărtășite de toată lumea dintr-o organizație, care determină modul în care oamenii trebuie să gândească și să abordeze securitatea. Conceperea corectă a culturii de securitate va ajuta la dezvoltarea unei forțe de muncă conștiente de securitate și la promovarea comportamentelor de securitate dorite.” (National Protective Security Authority 2023)

În acest context, devine relevantă și necesară și o analiză a conceptului de **securitate strategică**, despre care Colin Gray afirma că „reprezintă setul de credințe, atitudini, valori și înțelegeri care ghidează deciziile și acțiunile liderilor

și factorilor de decizie în ceea ce privește securitatea națională. Aceasta influențează modul în care sunt identificate obiectivele strategice, sunt evaluate opțiunile strategice și sunt gestionate resursele pentru atingerea acestor obiective.” (Gray 1999)

Toate cele expuse subliniază importanța aspectelor nontehnice în securitate și strategie, cum ar fi percepțiile, valorile, înțelegerile și normele care influențează luarea de decizii și formularea politicii de securitate. O cultură de securitate puternică și o cultură strategică coerentă pot avea un impact semnificativ asupra abordărilor unui stat sau organizație, în fața amenințărilor și provocărilor de securitate. Definițiile pe care le-am prezentat anterior sunt rezumate ale conceptelor de cultură de securitate și de cultură strategică, așa cum sunt înțelese în literatura academică și în domeniul studiilor de securitate și strategie.

Cultura de securitate și cultura strategică sunt concepte fundamentale în domeniul studiilor de securitate și strategie. Acestea reprezintă modalități de a înțelege atitudinile, comportamentele, cunoștințele și valorile care stau la baza abordărilor individuale și colective în ceea ce privește securitatea națională și internațională.

2. Influențele postmodernismului și postmodernității asupra culturii de securitate

Atât postmodernismul, cât și postmodernitatea pot influența și influențează cultura de securitate, dar în moduri diferite.

A. Influența postmodernismului

Postmodernismul promovează pluralitatea și relativismul, ceea ce poate duce la o abordare mai deschisă și diversificată în ceea ce privește securitatea. Astfel, diverse viziuni și interpretări pot fi luate în considerare atunci când se dezvoltă strategii de securitate. Relativizarea excesivă a adevărului este un concept asociat cu postmodernismul, care aduce în discuție natura subiectivă și contextual-dependentă a cunoașterii și a adevărului. În esență, aceasta înseamnă că, în viziunea postmodernă, adevărul nu este considerat un concept absolut și obiectiv, ci mai degrabă este influențat de perspectiva, experiența și contextul individual sau cultural al fiecărei persoane. Acest concept a câștigat teren într-un context în care teoriile critice și deconstrucționiste au început să analizeze modul în care discursurile și reprezentările sociale influențează cunoașterea și adevărul. În această optică, ideea de *metanarațiune* sau *adevăr universal* este pusă sub semnul întrebării, iar diversitatea de perspective este recunoscută și acceptată (Baudrillard 2008, 57-59). Prin urmare, relativizarea excesivă a adevărului, în viziunea postmodernismului, poate avea unele implicații și provocări:

- Postmodernismul poate conduce la o *subminare a certitudinii* și a încrederii în adevărul absolut. Aceasta poate genera confuzie și incertitudine în ceea ce privește aspectele fundamentale ale cunoașterii și comunicării.

- Perspectiva postmodernă recunoaște existența *interpretărilor multiple și subiective* ale adevărului. Aceasta poate să aducă o viziune mai diversificată și să deschidă calea spre înțelegerea mai aprofundată a complexității umane și a contextelor culturale.
- Relativizarea excesivă a adevărului poate fi exploatată pentru a *manipula* informațiile și pentru a *propaga dezinformarea*. Faptul că orice viziune sau interpretare poate fi susținută sub pretextul subiectivității poate facilita propagarea unor teorii false.
- Prea multă relativizare poate *fragmenta discursul public* și poate duce la situații în care nu se mai poate ajunge la un consens sau la un punct de vedere comun. Aceasta poate afecta capacitatea societății de a răspunde la probleme complexe și globale.
- Cu toate acestea, relativizarea adevărului poate sublinia importanța *deschiderii către dialog și critică constructivă*. Abordarea subiectivității și a multiplelor perspective poate contribui la o mai bună înțelegere a diversității umane și la căutarea unor soluții mai complete și mai corecte.

În concluzie, conceptul de *relativizare excesivă a adevărului* din perspectiva postmodernismului este unul complex și controversat. Deși poate aduce provocări și riscuri, poate contribui și la dezvoltarea unei gândiri critice și a unei abordări mai empatice a diversității umane și a complexității sociale. Mai trebuie subliniat faptul că postmodernismul aduce în atenție subiectul *autoreflexivității*, ceea ce poate încuraja o abordare critică a culturii de securitate existente și a practicilor curente. Aceasta poate duce la o mai mare atenție acordată implicațiilor și efectelor deciziilor de securitate.

B. Influența societăților postmoderne

Așa după cum afirmam, postmodernitatea este marcată de globalizare și digitalizare, iar acest lucru poate duce la o creștere a amenințărilor transnaționale și la necesitatea unei abordări globale a securității. În baza acestei premise, este absolut necesar ca strategia culturii de securitate să devină mai orientată către cooperarea internațională și schimbul de informații.

În virtutea relației de cauzalitate circulară⁵ dintre postmodernism (cauză) și societatea postmodernă (efect), se poate afirma că, și la nivel social, relația dintre societate și adevăr devine mai fluidă și contextuală, cu o accentuare a subiectivității și a diversității de perspective. Ceea ce trebuie subliniat, dincolo de relativizarea, fragmentarea și diversitatea discursurilor, este *critica discursurilor dominante*, în societățile postmoderne existând o exarcebare a atitudinii critice față de acestea sau față de cele instituționale. Adevărurile impuse sau considerate *oficiale* sunt adesea supuse unei analize critice și deconstrucției pentru a înțelege cum sunt construite și pentru a expune potențialele lor limite.

⁴Relația în care cauza și efectul se influențează reciproc este denumită *cauzalitate circulară* sau *cauzalitate în buclă* (în engleză, *feedback causality* sau *causal loop*). Această formă de cauzalitate implică o interacțiune complexă, în care atât cauza, cât și efectul acționează reciproc și se amplifică sau se modifică unul pe celălalt într-un ciclu continuu. Aceasta poate duce la dinamici complexe și chiar la situații paradoxale, în care influențele reciproce pot deveni dificil de deslușit sau de controlat. Cauzalitatea circulară este adesea întâlnită în sistemele dinamice, fie ele naturale, sociale sau tehnologice.

Totodată, postmodernitatea aduce în prim-planul preocupărilor diversitatea culturală și etnică. Acest lucru influențează modul în care cultura de securitate abordează amenințările interne, cum ar fi cele legate de terorism sau de conflictele interetnice.

De aici, se poate concluziona că există o varietate de factori și de teorii (Lyotard 2003, 11) care influențează cultura de securitate, iar postmodernismul și postmodernitatea pot juca roluri diferite, în funcție de contextul și de specificul fiecărei societăți. De asemenea, **intersecția cu mediile digitale și cu rețelele sociale** a amplificat diversitatea de perspective și a permis exprimarea liberă a opiniei, fapt ce a condus la un amestec complex de *adevăruri, dezinformări și interpretări subiective*.

3. Necesitatea dezvoltării culturii de securitate și a culturilor strategice

Cunoașterea culturii de securitate și a subculturilor strategice într-un stat este esențială pentru studenții și cercetătorii din domeniul studiilor de securitate, din mai multe motive:

Înțelegerea temeiurilor deciziilor de securitate: Cunoașterea culturii de securitate permite înțelegerea profunzimii și naturii deciziilor de securitate ale unui stat. Atitudinile, valorile și normele care stau la baza culturii de securitate influențează prioritățile naționale, identificarea amenințărilor și formularea răspunsurilor. Aceasta ajută cercetătorii să dezvolte concepții mai informate asupra motivațiilor și acțiunilor unui stat în domeniul securității.

Proiectarea politicilor de securitate: Cunoașterea culturii de securitate și a subculturilor strategice poate ajuta la dezvoltarea și adaptarea politicilor de securitate într-un mod care să corespundă valorilor și înțelegerilor specifice ale unei țări. Identificarea subculturilor strategice permite înțelegerea diversității de opinii și de abordări în rândul factorilor de decizie și stabilirea unui echilibru între diversele perspective.

Prevenirea conflictelor interne: Înțelegerea subculturilor strategice poate ajuta la identificarea disensiunilor interne dintr-un stat, legate de abordări strategice și de securitate. Prin înțelegerea diversității de opinii și valori, se pot dezvolta strategii de gestionare a acestor tensiuni, contribuind astfel la menținerea stabilității și prevenirea conflictelor interne.

Cunoașterea culturii de securitate oferă un context esențial pentru analiza și interpretarea evenimentelor de securitate. Fără a înțelege valorile și percepțiile specifice ale unui stat, este dificil să se realizeze o analiză comprehensivă și precisă a modului în care acesta reacționează la provocări de securitate.

Diplomație și relații internaționale: Cunoașterea subculturilor strategice poate sprijini eforturile de diplomație și de construire a relațiilor internaționale. Înțelegerea modului în care diferite state percep securitatea și își formulează strategiile poate facilita dialogul și colaborarea dintre țări.

În ansamblu, cunoașterea culturii de securitate și a subculturilor strategice contribuie semnificativ la dezvoltarea unei abordări comprehensive și informate a studiilor de securitate și asigură pregătirea viitorilor lideri și experți în securitate pentru abordarea provocărilor complexe ale lumii contemporane.

În vederea atingerii scopului și obiectivelor sale, cultura de securitate poate adopta următoarele abordări:

Abordare pluralistă, care poate fi susținută de influențele postmodernismului prin promovarea diversității de perspective și opinii. În acest sens, cultura de securitate poate fi deschisă la includerea multiplelor voci și interese ale diferitelor grupuri și comunități. Aceasta presupune consultarea și implicarea publicului în procesul de definire a amenințărilor și strategiilor de securitate.

Cultura de securitate poate adopta o *abordare reflexivă*, influențată de postmodernism, prin care se autoevaluează critic în mod constant. Aceasta implică analizarea și revizuirea periodică a politicilor și practicilor de securitate pentru a identifica potențiale deficiențe și pentru a aduce îmbunătățiri.

Din moment ce postmodernitatea aduce cu sine interconectarea globală și un grad de complexitate sporit al problemelor, o *abordare interdisciplinară* este absolut necesară, aceasta implicând colaborarea dintre diferite domenii și experți pentru a aborda amenințările într-un mod comprehensiv și holistic.

Cultura de securitate poate promova *încrederea și transparența în relația cu publicul* și cu alte instituții. Acest lucru poate contribui la creșterea nivelului de cooperare și sprijin din partea comunității în vederea implementării măsurilor de securitate.

Postmodernitatea aduce și un grad mare de incertitudine și de schimbare, ceea ce implică o *abordare adaptivă* din partea culturii de securitate, adică o capacitate sporită de a răspunde rapid la noile amenințări și de a adapta strategiile de securitate, în funcție de contextul și evoluția situației. Și, nu în ultimul rând, cultura de securitate poate investi în educație și conștientizare pentru a dezvolta o opinie publică responsabilă și informată. Aceasta implică promovarea educației privind riscurile și amenințările online, dezvoltarea competențelor digitale și abilităților critice pentru a evalua informațiile și știrile.

Toate aceste abordări menționate mai sus pot contribui la o cultură de securitate mai eficientă și adaptabilă, în vederea atingerii obiectivelor de protecție și de siguranță ale societății.

4. Măsurile pentru diminuarea riscurilor postmodernității în construcția unei culturi de securitate

Pentru a diminua riscurile tot mai mari în construcția unei culturi de securitate, care se manifestă la nivelul societăților postmoderne, este important să se ia în considerare următoarele măsuri și/sau strategii:

Promovarea educării și alfabetizării digitale: Oamenii ar trebui să fie educați cu privire la riscurile și amenințările asociate postmodernității, cum ar fi dezinformarea, propagarea informațiilor false și manipularea mediatică. Dezvoltarea competențelor digitale și abilităților critice poate ajuta la evaluarea și gestionarea informațiilor în mod responsabil și informat.

Creșterea nivelului de conștientizare: Publicul și instituțiile de securitate ar trebui să fie conștiente de provocările postmodernității și să înțeleagă impactul acestora asupra culturii de securitate. Aceasta implică organizarea de campanii de informare și conștientizare pentru a sublinia importanța adoptării unor abordări responsabile și adaptabile în fața noilor amenințări.

Dezvoltarea colaborării și cooperării: În contextul complex al postmodernității, cooperarea dintre diferitele instituții și agenții de securitate este esențială. Comunicarea și schimbul de informații pot contribui la dezvoltarea unor strategii integrate de securitate și la identificarea mai eficientă a amenințărilor.

Implementarea tehnologiei și soluțiilor de securitate: Utilizarea tehnologiei avansate și a soluțiilor de securitate poate ajuta la identificarea și contracararea mai eficientă a dezinformării și a amenințărilor online. De exemplu, pot fi dezvoltați algoritmi de inteligență artificială pentru filtrarea conținutului fals și pentru identificarea schemelor de manipulare.

Susținerea cercetării și inovației: Întrucât postmodernitatea aduce cu sine schimbări rapide și imprevizibile, cercetarea și inovația sunt esențiale pentru a rămâne în pas cu noile amenințări. Guvernele, instituțiile academice și sectorul privat ar trebui să susțină cercetarea în domeniul securității și dezvoltarea de tehnologii inovatoare.

Promovarea eticii și valorilor democratice: Cultura de securitate ar trebui să fie ghidată de principii etice și de valori democratice. Transparența, responsabilitatea și respectarea drepturilor individuale sunt aspecte esențiale pentru a contracara riscurile postmodernității și pentru a construi o cultură de securitate durabilă.

Implicarea comunității și cetățenilor: Comunitățile și cetățenii ar trebui să fie implicați în procesul de formare a culturii de securitate. Participarea publicului poate spori nivelul de conștientizare și de sprijin pentru măsurile de securitate și poate contribui la identificarea și abordarea problemelor specifice ale comunităților locale.

În concluzie, diminuarea riscurilor postmodernității în procesul de formare a culturii de securitate implică o abordare comprehensivă și integrată, care să includă atât aspecte teoretice, cât și măsuri practice, adaptate la specificul contextului social și politic al fiecărei societăți.

5. Strategia cercetării pentru realizarea unei analize a culturii de securitate

Pentru a realiza o analiză a culturii de securitate, consider că, în principiu, ar trebui avute în vedere următoarele obiective și etape de lucru:

Obiectivele cercetării:

- *Înțelegerea atitudinilor și valorilor care stau la baza politicilor de securitate ale unui stat;*
- *Identificarea principalelor amenințări percepute și stabilirea priorităților de securitate;*
- *Analizarea modului în care cultura de securitate influențează deciziile și discursul public legat de securitate.*

Metode de cercetare:

a) Analiza documentelor:

- *Studierea strategiilor naționale de securitate, a documentelor oficiale și discursurilor liderilor politici pentru a identifica prioritățile de securitate și cuvintele-cheie utilizate;*
- *Examinarea politicilor anterioare și a evoluției priorităților de securitate pentru a identifica schimbările semnificative.*

b) Interviuuri în profunzime:

- *Realizarea de interviuri cu oficiali guvernamentali din domeniul securității, cu experți în securitate și cu academicieni pentru a obține opinii interne cu privire la atitudini, valori și priorități.*

c) Analiza discursului:

- *Monitorizarea discursului oficial al liderilor politici, a comunicatelor de presă și declarațiilor publice pentru a identifica cuvintele-cheie și argumentele legate de securitate;*
- *Analiza retorică a modului în care securitatea este prezentată în mass-media și în discursurile publice.*

d) Studii de caz:

- *Analizarea deciziilor de securitate anterioare, cum ar fi reacțiile la evenimente majore sau la amenințări specifice, pentru a evidenția influența culturii de securitate asupra răspunsurilor statului.*

e) Chestionare și sondaje:

- Realizarea unor chestionare anonime pentru a colecta opinii și percepții ale cetățenilor legate de amenințările de securitate și de prioritățile guvernului.

f) Analiza mediului social:

- Monitorizarea discuțiilor legate de securitate pe platformele de social media pentru a observa modul în care cetățenii discută și percep subiectul.

Etapele cercetării:

Colectarea datelor: se vor aduna date din documente oficiale, discursuri, articole, declarații publice și alte resurse relevante.

Interviuri și sondaje: se realizează interviurile și sondajele planificate pentru a obține perspective diverse.

Analiza datelor: se analizează datele colectate prin identificarea de modele, cuvinte-cheie și tendințe în discursurile și documentele studiate.

Interpretarea: se interpretează datele colectate în contextul culturii de securitate a statului, evidențiind legăturile dintre atitudini, valori și politicile de securitate.

Elaborarea concluziilor: se formulează concluzii bazate pe analiza datelor și pe interpretare, subliniind principalele constatări legate de cultura de securitate.

Redactarea raportului: se redactează un raport detaliat care prezintă metodele utilizate, concluziile cheie și implicațiile pentru politicile de securitate ale statului respectiv.

Prezentarea rezultatelor: acest raport, precum și alte documente relevante sunt prezentate în cadrul conferințelor, seminarelor și/sau sunt publicate în reviste academice pentru a împărtăși cunoștințele obținute.

Această strategie de cercetare combină multiple metode pentru a obține o înțelegere cuprinzătoare a culturii de securitate a unui stat. Întregul proces implică o abordare multidisciplinară și atenție la detalii pentru a capta subtilitățile și dinamica acestui domeniu.

Referințe

Administrația Prezidențială. 2020. „Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024”. *Monitorul Oficial* 574. https://www.presidency.ro/files/userfiles /Documente/Strategia_Nationala_de_Aparare_a_Tarii_2020_2024.pdf.

Asociația Română pentru Educație și Cultură de Securitate. fără an. „Cultura de securitate”. <http://www.arecs.ro/despre-organizatia-arecs/cultura-de-securitate/>.

Baudrillard, Jean. 2008. *Simulacre și simulare*. Vol. „Hipermarket și Hipermarfă”. Cluj: IDEA Design & Print.

Buzan, Barry, Ole Waever și Jaap De Wilde. 1998. *Security. A new framework for analysis*. Londra: Lynne Rienner Publishers.

Castells, Manuel. 2009. *The Information Age: Economy, society and Culture*. 2nd. Vol. I: "The Rise of the Network Society". Wiley-Blackwell.

Funieru, Florentina. 2011. „Societate și Securitate”. *Revista Română de Sociologie*, nr. 1-2. revistadesociologie.ro/pdf-uri/nr.1_2_2011/09_FFunieru.pdf.

Giddens, Anthony. 2000. *Consecințele modernității*. București: Editura Univers.

Gray, Colin. 1999. *Modern Strategy*. Oxford University Press.

Harvey, David. 1991. *The Condition of Postmodernity*. Publisher Wiley-Blackwell.

Jameson, Fredric. 2021. *Postmodernismul sau logica culturală a capitalismului târziu*. Sibiu: Editura Universității „Lucian Blaga”.

Liotard, Jean-François. 2003. *Condiția postmodernă. Raport asupra cunoașterii*. Cluj: IDEA Design & Print.

National Protective Security Authority. 2023. "Security Culture". <https://www.npsa.gov.uk/security-culture>.

Sarcinschi, Alexandra. 2005. *Dimensiunile nonmilitare ale securității*. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”.

Walt, Stephen-Martin. 1985. "Alliance Formation and the Balance of World Power". <http://www.jstor.org/stable/2538540>.